

## Materiaal voor uitspraaktraining

### *Boeken:*

- **Verstaanbaar Spreken**, Karolien Thio en Margreet Verboog, *Coutinho*  
handleiding voor NT2 docenten met een deel theorie en een gedeelte met handige oefeningen voor klanken, klemtoon en zinsaccent.
- **Nu versta ik je!** Ines Blomme, Annelies Nordin, Johanna Potargent, *Acco*  
oefeningen voor de klanken, veel plaatjes
- **Uitspraaktrainer in de Les**, Chris van Veen e.a., *Boom*  
oefeningen voor klanken, klemtoon, zinsaccent en intonatie, woorden en zinnen, geschikt voor hoger taal-/leerniveau
- **Taalpingpong**, Nicole van Schaijk, *Boom*  
vraag- en antwoordoefeningen, breed inzetbaar
- **Taaltempo**, Paulien Kuiper-Jong, *Coutinho*  
vraag- en antwoordoefeningen, gericht op grammatica
- **Beter Nederlands spreken**, Marilene Gathier en Marieke Goedegebure, *Coutinho*  
thematische oefenmethode voor spreekvaardigheid, met aandacht voor woordenschat, grammatica en uitspraak van A1 tot B1

### *Online oefenmateriaal:*

- **Uitspraaktrainer Online**, *Boom* – alle uitspraakaspecten [lui en spre]
- **Uitspraakfilmpjes RUG** op Youtube – klanken [lui en spre]
- **SpreekBeter** app, *Boom* – belangrijke uitspraakaspecten [lui en spre]
- **Lyricstrainer.com** - gatenteksten van Nederlandse liedjes [lui]
- **Schooltv.nl/beeldbank** - filmpjes met uitgeschreven tekst [lui]
- **Diglin.eu** – klanktekenkoppeling op woordniveau [lui en spre]
- **Inburgeringsexamen, Ad Appel** – basiswoorden en korte zinnen [lui en spre]
- **oefenen.nl** – alle vaardigheden

### *Informatie over talen:*

- <http://meertaligheidentaalstoornissenvu.wikispaces.com/Welkom>
- <http://www.omniglot.com/>

## Tips voor oefenen uitspraak bij bestaande leergang

### Stap 1: begrijpen

- *Uitleg bij klanken:* mensen begrijpen je verkeerd als je praat over een **bom** i.p.v. een **boom**, er is een betekenisverschil
- *Uitleg klemtoon:* Je bent voor een Nederlander beter te volgen als je de klemtoon laat horen: klemtoon zorgt voor verstaanbaarheid
- *Uitleg intonatie:* je komt onaardig over als je de zinsmelodie niet laat horen: beleefdheid

### Stap 2: luisteren

- *gericht luisteren*, bijv. klemtoon onderstrepen, stomme e omcirkelen, streepje boven de lange klinkers, pijl omhoog bij vraag etc.
- *luisteren en meelezen* (in de les of op [www.schooltv.nl/beeldbank](http://www.schooltv.nl/beeldbank))
- *luisterspelletjes*, bijvoorbeeld het 'telefoonspel', lettergrepenbingo of een klemtoonquiz.

### Stap 3: oefenen

- *in koor:* woorden en korte zinnen (idioom) naspreken
- *vraag- en antwoord* met TaalPingPong of Taaltempo
- *individueel:* woorden of zinnen naspreken, terugluisteren en vergelijken met de opname. Maak gebruik van opnamemogelijkheid van mobiele telefoon, iPad etc.
- *in tweetallen:* intonatie: nr 1. stelt een vraag, nr. 2 antwoordt met dezelfde woorden: Wandelen? Wandelen.  
klanken: minimale paren: nr. 1 zegt 'boer', nr. 2 zegt 'buur'
- *dicteekaartjes*, bijvoorbeeld uit Verstaanbaar spreken: nr. 1 zegt het woord, nr. 2 schrijft het op, nr. 1 controleert of het goed is.

## Een paar werkvormen voor luistervaardigheid

### Het telefoonspel

Zet de volgende reeks op het bord:

1. baat

2. bat

3. beet

4. bet

5. biet

6. bit

7. boot

8. bot

9. buut

0. but

- a. Leg het verschil tussen lange en korte klinkers uit: wijd en slap.  
Lees de woorden duidelijk voor. Laat dan de hele groep de woorden hardop voorlezen en laat ze een beetje overdrijven.
- b. Vraag één cursist zijn telefoonnummer of geboortedatum op een briefje te schrijven. Dat briefje hou je bij je.
- c. Laat dezelfde cursist nu het getal noemen met de woorden, dus niet met de cijfers. Bijvoorbeeld: 0614= but; bit; baat; bet
- d. Schrijf vervolgens het getal op het bord. Wie had het goed? Wie niet? Lag dat aan de spreker of aan de luisteraar?

## Lettergrepenbingo

4	3	1
2	3	2
6	5	4

< Voorbeeldkaart

Voorbeeldwoorden (docent):

buik	apotheek
hoofdpijn	medicijnen
paracetamol	herhaalrecept
huisarts	ziekenhuisopname
dokterspost	

Kies woorden uit de eigen lesmethode en pas de cijfers aan.

## Klemtoonquiz

Behandel betekenis en klemtoon van onderstaande kapstokwoorden stap voor stap en hang ze op in het lokaal. (Woorden met hetzelfde aantal lettergrepen in dezelfde hoek. ) Noem een woord uit de leergang: de leerlingen gaan bij het goede woord staan.

Bijv.: herhaalrecept > verbeteren; huisarts > auto; paracetamol > nationaliteit

### Kapstokwoorden:

2 auto

2 docent

3 afspreken

3 vakantie

3 telefoon

4 Nederlander

4 verbeteren

4 televisie

4 bibliotheek

5 sportvereniging

5 geboortedatum

5 telefoonnummer

5 nationaliteit